

Datum, 20 januari 2022

Informatie bij: w.reijn@anbo.nl

Reactie internetconsultatie “Wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen in verband met toeslag vanwege voorgenomen transitie”

De ouderenorganisaties ANBO, KBO-PCOB, Koel Gepensioneerden en KBO-Brabant hebben kennisgenomen van de aangekondigde wijziging. Het doel van de wijziging op basis van de motie Van Dijk c.s. is sympathiek: dat gepensioneerden eerder perspectief op indexatie hebben, nu de datum van invoering van het nieuwe pensioenstelsel is uitgesteld van uiterlijk 1 januari 2026 naar uiterlijk 1 januari 2027.

De kern van het voorstel is om gedurende een half jaar, te weten de tweede helft van 2022, de regels van het Financiële Toetsingskader aan te passen, vooruitlopend op de regelgeving in de overgangperiode 2023-2027. Globaal houdt de regeling in dat pensioenfondsen mogen overgaan tot indexatie als zij een beleidsdekkingsgraad hebben van meer dan 105 procent.

De ouderenorganisaties hebben de volgende opmerkingen:

- Het overgrote deel van de gepensioneerden heeft de afgelopen 12 jaar geen toeslag ontvangen. Daardoor zijn indexatie-achterstanden ontstaan van 20 tot 25 procent. Bij een aantal fondsen is in deze periode ook nog eens gekort. De koopkracht van de gemiddelde gepensioneerde is in deze periode circa 5 procent gedaald, waar werkenden er zo'n 18 procent op vooruit gingen.
- De kern van de voorgestelde wijziging is dat pensioenfondsen vanaf een beleidsdekkingsgraad van 105 % mogen indexeren tegen 110 % in de huidige regeling. Bovendien mogen zij een hogere toeslag verstrekken dan in de huidige regeling, zij het dat de toeslag niet meer mag bedragen dan de verwachtingswaarde voor het prijs- of loonindexcijfer van het fonds voor het jaar 2022. Opgemerkt moet worden dat deze prijsindexcijfers aanmerkelijk beneden de laatste inflatiecijfers over november en december liggen. Het lijkt erop dat ook bij toepassing van deze regeling de pensioenen verder worden uitgehold.
- Het doel van de wijziging is om gepensioneerden meer perspectief te bieden op toeslag. Uit het voorstel blijkt dat daarbij de beleidsdekkingsgraad leidend is. De ouderenorganisaties wijzen erop dat het beoogde doel in de verste verten niet wordt gerealiseerd. Vier van de vijf grootste pensioenfondsen zullen niet aan de gestelde eisen voldoen (cijfers november 2021).

Pensioenfonds	Actuele dekking	Beleidsdekking	Aantal gepens.
ABP	104,2	101,4	943.000
PFZW	101,4	98,6	518.000
PME	104,5	102,3	167.000
PMT	102,5	100,0	215.000

- Kortom, gepensioneerden verpleegkundigen, politiemensen en metaalwerkers kopen niets voor deze regeling. Het gaat totaal om circa tweederde van de gepensioneerden die zonder meer niet in aanmerking komen voor deze regeling. Het zou goed zijn als de minister zelf inzichtelijk maakt welke effectiviteit de AMvB heeft voor alle deelnemers (actief, slapers, gepensioneerd) die onder de maatregel vallen.
- Ten tweede is de vraag is of veel pensioenfondsen die boven de grens van 105% zitten wel tot toeslagverlening zullen overgaan. Allereerst mag toeslagverlening niet leiden tot een lagere actuele dekkingsgraad dan 105%. Bij een inflatie van 2 procent, moet er tenminste een beleidsdekkingsgraad van 107 % zijn. Maar fondsen zullen in de praktijk een zekerheidsmarge inbouwen, omdat zij in het herstelplan voor de overgang rekening moeten houden met een al aangekondigde aanpassing van de ultimate forward rate en met een (zeer) lage premiedekkingsgraad. Dat fondsen vanaf 105 % kunnen gaan indexeren geeft een veel te optimistisch en zelfs enigszins misleidend beeld, zoals ook bleek uit de publicaties in de media naar aanleiding van het voorstel.
 - De ouderenorganisaties zullen de regeling voor wat betreft de overgangperiode 2023-2027 apart beoordelen. Maar zij hechten eraan hier alvast te stellen dat door bovengenoemde effecten de uitholling van de koopkracht van de tweedepijlerpensioenen gestaag doorgaat. Bij een doorvertaling van de adviezen van de commissie parameters zou de indexatie-achterstand tot 2027 tot 35 procent kunnen oplopen. Dit perspectief is voor ouderenorganisaties onacceptabel.
 - Ondertussen is de inflatie in december 2021 tot 5,7 procent opgelopen (Europees cijfer: 6,2 %). De onrust onder senioren neemt toe. De voorgestelde regels en de modellen die DNB hanteert, voorzien niet in een dergelijk hoge inflatie. Zelfs de mensen die wel een toeslag ontvangen, zullen aan die verhoging onvoldoende hebben het duurdere brood en benzine te compenseren.
 - De nominale rente lijkt door de inflatie iets te stijgen. Maar met de hogere inflatie daalt de reële rente. Hoewel door die omstandigheid wellicht in de toekomst iets mag worden geïndexeerd, zal het gat tussen uitkering en koopkracht niet worden gedicht.

Onze conclusie is dat de voorgestelde regeling sympathiek maar ineffectief is. Gepensioneerden worden blij gemaakt met een dode mus dan wel een fopspeen. De enige oplossing voor het tegengaan van het uithollen van het pensioen ligt in het gelijktrekken van bases van de gedempte premie op basis van het prudent verwacht rendement en de waardering van de verplichtingen. Die doet ook recht aan de gedachte dat pensioen het resultaat is van inleg en rendement.

Waar het kabinet altijd wees op de geïndexeerde AOW, verdwijnt ook die (quasi-)zekerheid. Volgens de doorrekeningen van het Centraal Planbureau zullen ouderen in de komende jaren koopkrachtverlies lijden, na twaalf jaar achteruitgang. De belofte van de partijen die het pensioenakkoord van juli 2019 tekenden, een koopkrachtig pensioen, wordt acht jaar lang niet waargemaakt. Het laatste vertrouwen van ouderenorganisaties smelt daarmee weg.

Met vriendelijke groeten,

Anneke Sipkens, directeur-bestuurder ANBO

Lotte de Jong, directeur KBO-PCOB

Leo Bisschops, voorzitter KBO-Brabant

John Kerstens, voorzitter Koepel Gepensioneerden